روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

سه‌شنبه ۲۴ تیر ۱۴۰۴ ■ سال سی‌وسوم ■ شماره ۹۴۳۹

سرمایه گذاری برای تولید

همشهری

■ حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
زبان درنده‌ای است که اگر آزادش گذارند بگزد.

■ اذان ظهر: ۱۲:۱۰ ■ غروب آفتاب: ۱۹:۲۰
■ اذان مغرب: ۱۹:۴۱ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۹
■ اذان صبح فردا: ۳:۱۸ ■ طلوع آفتاب فردا: ۵:۰۱

■ پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ توزیع و اشتراک: موسسه نشرگستر امروز نوین
■ تلفن توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰
■ تلفن اشتراک: ۶۱۹۳۳۱۱۴

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷

■ همشهری آنلاین: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

حافظ
حافظ ار آب حیات ازلی می‌خواهی
منبعش خاک در خلوت درویشان است

صفحه آخر

صفحه‌آرا: علیرضا بهرامی

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار
■ دبیر تحریریه: سیدمجتبی صادقی
■ معاونان سردبیر: شهرام فرهنگی، علی عمادی، شاهین امین، حامد فوقانی
■ مدیر فنی: حامد یزدانی
■ مدیر هنری: مهدی سلامی
■ دبیر عکس: امیر پناهپور

سیاسی و دیپلماتیک: ■ مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار: ■ مدیر: پروانه بهرام‌نژاد ■ دبیر: مریم باقرپور
اقتصاد: ■ مدیر: حسین لطفی ■ دبیر: مریم موسی‌پور
تماشاگر: ■ مدیر: امیرمحمد یعقوب‌پور ■ دبیر: لیلی خرسند

سرزمین من: ■ مدیر: سیده زهرا عباسی
تندرستی: ■ مدیر: عیسی محمدی ■ دبیر: مریم سرخوش
سرنخ: ■ مدیر: جواد عزیزی ■ دبیر: محمد جعفری
دانستنیها: ■ مدیر: ساسان شادمان ■ دبیر: زهرا خلجی

جامعه: ■ مدیر: فهیمه طباطبایی
گزارش: ■ مدیر: مسعود میر ■ دبیر: فاطمه عسگری‌نیا
۲۴ (سینما و تلویزیون): ■ مدیر: سعید مروتی ■ دبیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر: ■ دبیر: جواد نصرتی
طرح و گرافیک: ■ دبیر: محمدعلی حلیمی

سوژه روز

شعر فارسی در نشان نظامی پاکستان

در میان کشورهای همسایه، پاکستان ازجمله کشورهای اسلامی است که از نظر فرهنگی و تاریخی، قرابت‌های فراوانی با ما دارد؛ آداب و رسوم، سنت‌ها و دین و زبان از این دسته‌اند. اما اخیرا یکی از این نشانه‌های نزدیکی ۲ملت، بسیار مورد توجه کاربران شبکه‌های اجتماعی قرار گرفته است؛ نماد یا نشانه نیروی هوایی پاکستان که به شعری از علامه محمد اقبال لاهوری مزین شده. در این شعر، مناظره‌ای میان یک ماهی و یک شاهین درمی‌گیرد که شاهین با افتخار می‌گوید:

زد بانگ که شاهینم و کارم به زمین چیست
صحراست که دریاست ته بال و پر ماست
بگذر ز سر آب و به پهنای هوا ساز
این نکته نبیند مگر آن دیده که بیناست

در نشانه نیروی هوایی پاکستان، مصراع «صحراست که دریاست ته بال و پر ماست» به شکلی گرافیکی و به زبان شیرین فارسی نوشته شده است.
بد نیست بدانیم ازجمله کشورهایی که در حمایت از مردم ایران موضعی روشن گرفت، کشور پاکستان بود. نمایندگان مجلس این کشور، قطعنامه‌ای در محکومیت حمله تروریستی رژیم صهیونیستی صادر کردند و خواستار برگزاری جلسه اضطراری شورای امنیت سازمان ملل و سازمان همکاری کشورهای اسلامی شدند.

دور دنیا

سنگین ترین ترافیک جهان!

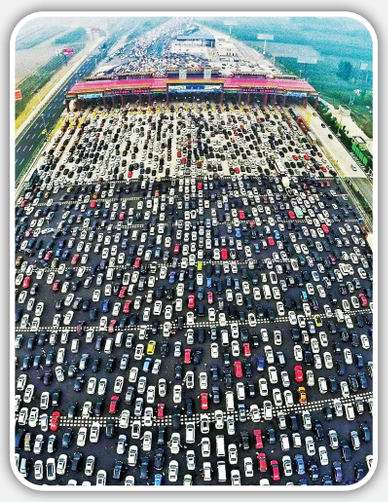

تهرانی‌ها در روزهای اول جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی، ترافیک جاده‌های شمالی را به‌خاطر دارند؛ مثلا مسافت تهران تا قائمشهر که می‌شد در ۳ساعت پیمود، در آن روزهای حساس گاهی تا ۱۰ساعت هم زمان برد. البته صبوری مردم و پخش آب و شربت میان مسافران، از رفتارهای بی‌نظیری بود که باید به آن افتخار کرد.
اما بد نیست بدانید رکورد ماندن در ترافیک را چینی‌ها در ۱۴آگوست سال ۲۰۱۰ از آن خود کرده‌اند. خودروهای چینی که در آن روز گذرشان به بزرگراه ملی ۱۱۰چین افتاده بود، ترافیکی در حدود ۱۰۰کیلومتر را تجربه کردند که ۱۲روز طول کشید!
البته این ترافیک عجیب دلایل گوناگونی داشت ترمیم و تعمیر جاده، حجم اتفاقی و چند برابر ظرفیت خودروها در آن بزرگراه و کامیون‌های زیادی که به‌خاطر اشکال در خطوط ریلی، زغال‌سنگ‌های کشور مغولستان را به چین حمل می‌کردند، از آن دسته‌اند. در آن روز ابتدا مردم با سمفونی بوق و جیغ و فریاد مواجه بودند، اما هرچه گذشت، عصبانیت مردم کاهش یافت و به آن موقعیت، عادت کردند. البته از آنجاکه افراد سودجو همه‌جا حضور دارند، در آن ماجرا هم سر و کله مبارکشان پیدا شد و آب و غذا را با چند برابر قیمت به مردم می‌فروختند.
قبل از این ترافیک چینی، طولانی‌ترین ترافیک مربوط به سال برداشتن دیوار برلین بود. در یکی از آن روزها در سال ۱۹۹۰میلادی، حدود ۱۸میلیون خودرو در حال تردد در جاده‌ای بودند که آلمان شرقی را به آلمان غربی متصل می‌کرد. اما طولانی‌ترین مسافت ترافیک، مربوط به فوریه امسال در اوتار پرادش، در یکی از ایالت‌های شمالی هندوستان است که مردم ترافیکی به طول ۳۰۰کیلومتر را به‌شکل لاک‌پشتی سپری کردند.

معروف‌ترین فرش‌های ایرانی در جهان

از گران‌ترین تا قدیمی‌ترین، از بزرگ‌ترین تا نفیس‌ترین؛ فرش ایران در دنیا رقیب ندارد

سیدسروش طباطبایی‌پور

نخ و ابریشم، رنگ‌های طبیعی، قوس‌های اسلیمی و تقارن، دار قالی، تار و پود و احساسی که از دستی هنرمند به رج‌های قالی گره می‌خورد و بساطی رنگین و مخملین را زیر پای مردمان این سرزمین می‌گسترد و قصه ۲۵۰۰ساله فرش ایرانی پدید می‌آید. علاوه بر این همه زیبایی و عطر و رنگ، دلایل دیگری هم وجود دارد که چشمان جهانیان را به فرش ایرانی خیره کرده است؛ تنوع و اصالت طرح، استفاده از رنگ و الیاف طبیعی، بافت ظریف، ماندگاری بالا و ده‌ها ویژگی دیگر، فرش ایرانی را زبانزد خاص و عام کرده است. در ایران نیز برخی شهرها در بافت فرش، زبانزدترند؛ مثل فرش‌های قم و کاشان، تبریز و برخی فرش‌های عشایر ایران مثل بختیاری‌ها و قشقایی‌ها. البته این هنر ارزشمند، نسل به نسل از نیاکان ما به نسل‌های بعد رسیده و همین است که بوی هنر دیروز را می‌توان در قالی‌های دستباف امروز، جست‌وجو کرد. اینجا، به‌دنبال فرش‌های دستباف منحصربه‌فرد سرزمینمان می‌گردیم و آنها را از نظر می‌گذرانیم.

قدیمی‌ترین فرش جهان

دره پازیریک در منطقه‌ای کوهستانی در جنوب سیبری مرکزی قرار دارد که در قرن ۳ تا ۶ پیش از میلاد مسیح، گروهی از اقوام ایرانی تبار شرقی به نام سوکاها در آن زندگی می‌کردند. در سال ۱۹۴۹ میلادی فرش نفیسی در گور یخ‌زده یکی از فرمانروایان این قوم پیدا شد که به‌دلیل انجماد دائمی خاک آن منطقه به شکل شگفت‌انگیزی از گزند پوسیدگی در امان مانده بود. با انجام آزمایش روی این فرش ۲ در ۱/۸۳ متری به‌نظر می‌رسد که این فرش گره‌دار، حدود ۲۵۰۰ سال قدمت دارد که به‌عنوان قدیمی‌ترین فرش جهان شناخته می‌شود. تراکم گره، نخ پشمی مرغوب، نقوشی مدرن از تلفیق موجودات واقعی و خیالی، رنگ غالب قرمز و گرم و پرانرژی این فرش، از جلوه‌های بی‌نظیری است که آن را به اثری فراتر از زمان خود بدل کرده است. این فرش بسیار شبیه فرشی است که در تخت‌جمشید پیدا شده و ۲۸ سربازی که در حاشیه این فرش قرار دارد، شبیه سربازانی است که خشایارشاه را به تخت جمشید می‌بردند و مواردی از این دست، بر ایرانی‌بودن این فرش تأکید دارد.

رکوردشکنی فرش کرمان

حدود ۱۰سال پیش فرشی در حراج معتبر ساتبیز در نیویورک فروخته شد که رکورد گران‌ترین فرش جهان را شکست؛ فرشی کرمانی در ابعاد ۲/۶۷در ۱/۹۶متر و با قدمتی حدود ۳۶۰سال که با قیمت باورنکردنی ۳۳ میلیون و ۷۶۵ هزار دلار در ۱۰دقیقه به فروش رفت. این قالی دستباف را یک سناتور آمریکایی به نام ویلیام ای. کلارک در سال ۱۹۲۶به موزه‌ای در واشنگتن اهدا کرده بود تا آن را حفظ کند و به‌خاطر نام صاحبش، به فرش کلارک نیز معروف است. البته او فکر نمی‌کرد سال‌ها پس از مرگش، فرش محبوبش را به حراج بگذارند. این قالی طرحی فریبنده دارد و مرموز و باشکوه است و به بهشتی می‌ماند که آن را با برگ‌های داسی‌شکل و نقش گل و بوته آراسته باشند.

بزرگ‌ترین فرش جهان

فرشی ایرانی به مساحت ۵۷۰۰ مترمربع، سالن اصلی نمازخانه مسجد شیخ زائد را در ابوظبی پوشانده است. این فرش خراسانی باعظمت که نامش در کتاب رکوردهای گینس به‌عنوان بزرگ‌ترین فرش جهان در سال ۲۰۰۷ ثبت شده، در حدود ۲میلیارد و ۳۰۰میلیون گره دارد و برای بافتن آن از ۳۸تُن پشم و پنبه مرغوب استفاده شده است. رنگ غالب زمینه این فرش، سبز است و در آن از ۲۵ طیف رنگی گیاهی مملو از نقوش اصیل ایرانی و اسلامی استفاده شده است. برای بافت این فرش حدود ۱۲۰۰نفر بافنده که بیشتر نیشابوری بودند، همکاری کردند و طراحان برجسته‌ای چون محمود فقیرحق و علی خلیفی هم نقش داشتند. بد نیست بدانید مقامات اماراتی از این فرش به‌عنوان یک جاذبه توریستی استفاده می‌کنند.

خوشنویسی با طرح‌های اسلیمی

در طراحی فرش‌های نفیس ایرانی، معمولا گل، مرغ و طرح‌های اسلیمی خودنمایی می‌کنند؛ اما فرشی که مربوط به دوران صفوی است، حاشیه‌ای خوشنویسی‌شده دارد که همین موضوع آن را منحصربه‌فردتر کرده است.
این قالی در قرن ۱۶میلادی بافته و برای آخرین بار به قیمت نجومی ۴میلیون و ۳۰۰هزار دلار در یک حراجی فروخته شد. از کتیبه‌های حاشیه این فرش مشخص است که احتمالاً هدیه‌ای دیپلماتیک بوده که توسط دربار صفوی به ترکان عثمانی هدیه داده شده است.

قالی‌های اردبیل

سال‌ها پیش در مقبره شیخ صفی‌الدین اردبیلی، ۲تخته فرش نفیس با شهرتی جهانی وجود داشت که در فهرست ۵۰شاهکار هنری برگزیده جهان قرار گرفته است. یک جفت قالی با شمسه‌ای در وسط فرش و ۲چراغدان در طول آن همراه با طرح‌هایی نسبتاً ساده و روح‌نواز که چون برای عبادتگاه بافته شده بود، طرحی آرام و انتزاعی دارد و بدون هیچ نشانی از تصویر انسان یا حیوان طراحی و بافته شده است. این دو تخته قالی که در دوران شاه طهماسب صفوی برای آرامگاه جدش بافته شده بود، به بهانه‌ای از کشور خارج شد و اکنون یک قطعه از این دوفرش در موزه ویکتوریا و دیگری در موزه هنر لس آنجلس نگهداری می‌شود. پرز این فرش به‌جای ابریشم از پشم است تا رنگ‌های اناری و نیلی فرش را بهتر نگه دارد و تعداد گره‌های آن ۵۳۰۰گره در هر ۱۰سانتی‌مترمربع است تا نسبت به فرش‌های معمولی، جزئیات بیشتری را نشان دهد. قالی‌های اردبیل یک سند تاریخی هم محسوب می‌شود؛ زیرا دارای تاریخ و امضا است و در ۹۴۶قمری بافته شده است.

فرش گلدانی کرمان

فرش گلدانی کرمان به‌عنوان نخستین فرش با طرح مشهور هراتی شناخته می‌شود. این فرش با گل‌ها، برگ‌ها و شاخه‌های پر رمز و راز همراه با زمینه‌ای آبی‌رنگ و چشمگیر تزئین شده و زمینه‌ای موج‌دار دارد. این فرش برای آخرین بار در حراجی در سال ۲۰۱۳با قیمت باورنکردنی ۹میلیون و ۶۰۰هزار دلار فروخته شد که بعد از فرش کلارک، دومین قالی گران جهان است.

خوش خبر

کارآفرینی از نقطه صفر

خبر خوب امروز به دل آذربایجان‌غربی می‌رود و از بانوی کارآفرینی روایت می‌کند که بدون هیچ کلاس و معلمی کار را یاد گرفته و حالا هم کارگاه خودش را تاسیس کرده است. خدیجه محمدی وقتی ۲۱ساله و بچه دومش را باردار بود، به‌خاطر شرایط خانواده‌اش نمی‌توانست اغلب ازمنزل بیرون برود؛ به همین‌خاطر پای تلویزیون و برنامه‌های هنری گلسازی با خمیرچینی آشنا شد. برای همین با خانواده به بازار می‌رفت و چشم می‌چرخاند تا جدیدترین گل‌چینی‌هایی که در مغازه‌ها هست را ببیند و به‌خاطر بسپارد و همان طرح را بسازد و بفروشد. همین به‌روز بودنش باعث شد تا وقتی که بچه‌اش متولد شود، کلی فروش داشته باشد.
وقتی بچه‌هایش کمی از آب و گل درآمدند، به اداره کل میراث‌فرهنگی استانشان مراجعه و یک کار خوب و تمیز ارائه کرد و توانست در نمایشگاه هنرهای دستی شرکت کند. وی در آنجا با هنر صنایع چوبی و مشبک آشنا و آنقدر به این هنر علاقه‌مند شد که حتی وقتی تصادف کرد و دستش در گچ بود هم کارش را رها نکرد. مسیر، آنقدرها هم برایش هموار نبود. برای تهیه مواداولیه و فروش محصولاتش هم مشکلات زیادی داشت، اما هیچ‌وقت ناامید نشد و کارش را نصفه‌ونیمه رها نکرد. این عزم‌جزم باعث شد کارگاه صنایع چوبی خودش را تاسیس کند و با دست‌های او، خدا روزی چند خانم دیگر را هم می‌رساند. به‌گفته خود این کارآفرین، اگر قاطعانه و با عزم راسخ برای رسیدن به هدفی که داریم تلاش کنیم، خداوند به درآمدمان برکت می‌دهد.

عکس خانه

میراث جاودانه

کافی است پا به ایوان اصلی کاخ چهل‌ستون در اصفهان بگذارید و سرتان را بالا بگیرید تا درخشش هزاران قطعه آینه روی سقف این بنا، شما را به دنیایی از شکوه و هنر ایرانی پرتاب کند. اینجا، در قلب باغی سرسبز که خود بخشی از میراث جهانی یونسکوست، معماری با طبیعت در هم آمیخته و تالاری را خلق کرده که نه فقط یک بنا، بلکه یک اثر هنری زنده و باشکوه است. سقف ایوان، با مقرنس‌کاری‌های آینه‌ای پیچیده و خیره‌کننده، همچون کهکشانی از نور، هنر دست استادکاران عصر صفوی را به رخ می‌کشد. هر قطعه آینه با شکست نور، انعکاسی از باغ و آسمان آبی بیرون را به درون می‌آورد و فضایی رؤیایی و بی‌بدیل خلق می‌کند. ستون‌های بلند و یکپارچه از چوب چنار، استوار و مغرور، این سقف گرانبها را بر دوش می‌کشند و نگاه را به سمت حوض بزرگ و عمارت روبه‌رو هدایت می‌کنند؛ قابی بی‌نقص از تلفیق معماری، آب و سرسبزی.
این شاهکار بی‌همتا، یادگاری از دوران اوج شکوه دولت صفوی است. هسته اولیه کاخ چهل‌ستون در دوران سلطنت شاه عباس اول (شاه عباس کبیر) پایه‌گذاری شد. در آن زمان، عمارت کلاه‌فرنگی همراه باغی وسیع در این مکان ساخته شد تا جایی برای پذیرایی از مهمانان و مقامات عالی‌رتبه باشد. اما شکوه امروزی کاخ، مدیون دوران سلطنت شاه عباس دوم است. حدود سال ۱۰۵۷هجری قمری، او دستور به توسعه و تکمیل این مجموعه داد. تالار آینه، تالار هجده‌ستون، ۲اتاق بزرگ شمالی و جنوبی تالار آینه، ایوان‌های طرفین سالن پادشاهی و حوض بزرگ مقابل تالار با تمام تزئینات نقاشی، آینه‌کاری و کاشی‌کاری دیوارها و سقف‌ها در این دوره به آن افزوده شد. نام «چهل‌ستون» نیز وجه تسمیه جالبی دارد؛ انعکاس ۲۰ستون ایوان اصلی در آب زلال حوض مقابل، تصویری از ۴۰ستون را در ذهن تداعی می‌کند که نمادی از کثرت و عظمت این بنای سلطنتی است.